

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars secunda - Cod. Aug. perg. 23

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum LXXI

[urn:nbn:de:bsz:31-41582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-41582)

vis desiderio plus omnibus afflicta
 plus de eius morte doluit plus dolore
 afflicta eius renem expectavit et sic
 hoc ab euangelistas subtrahitur pro
 fit creditur. Unde et romana ecclesia hoc
 apparere uidetur que factam ipsa die apud
 sanctam maria maiorem rome celebrat
 stationem per hoc inueniens beate marie
 primo factam apparitionem. Quod enim
 si euangeliste hoc non dicunt non enim
 ut ait iohannes omnia eius facta scripta
 sunt. Nam si hoc ideo non creditur quia
 nullus euangelistarum testatur conse-
 quens est ut post renem nisi sibi appa-
 ruit quia ubi uel quoniam nullus euange-
 listis esset. Et absit ut talem matrem ta-
 lis filius tali et tanta negligentia de
 honorauit. Et ideo forsitan hoc euange-
 listas subtraxerunt quia eorum fuit officium
 solummodo renem testes inducere matrem
 autem ad testificandum pro filio eos inducere
 non deuit. Et enim uerba extraneorum
 mulierum deliramenta sunt uisa quomodo
 non magis matrem pro honore filii e-
 derent delirare hoc igitur euange-
 listas scribere noluerunt si pro constanti re-
 liquerunt hoc etiam testatur ambrosius
 dicens. Vidit maria renem dominum et
 prima uidit et credidit. Vidit maria mag-
 dalena quibus adhuc ista mutaret. Unde
 et ambr. Et si aliquis querit. Cur euange-
 listas non referunt ipsum pium dominum a
 morte resurgentem. Huic dulcissime
 matri ut eius dolores mitigaret primo
 at precipue apparuisse dicuntur quod a quodam
 sapiente de hoc ipso satisfactantes audiui-
 dit ergo. Tanta satur esse auctoritas
 narrationis euangeliste ut nihil ei
 dependens uel mane uel superfluum re-
 periat. Ita si matri si domine mundi
 ipse filius eius ab inferno resurgens
 scriberetur sicut alijs appuisse eum quod

de sua rene deuisse quis non tale scriptum
 superfluum duceret. Regimus uidelicet
 celi et terre omnes que creature coequet
 illi uel illi quibus apparuit uir uel
 mulieri. Spiritus enim plene uisus pfecte
 in illa quiescebat qui sibi et esse illius
 et omnia facta eius luce clarius reuela-
 bat et euange-
 listas scribent autem uel tunc illi
 talem et talem semet exhibuisse hoc auf-
 unde et sedulius. Tempus uirgo manens
 huius se uisibus uisans luce palam dicit
 prius obauit. Dicit etiam ignatius quod post
 dominum apparuit matri sue post renem
 et consolabatur eam ex quo tanto impleta
 fuit gaudio quod oblata fuit omnis doloris
 quem habuerat de sua passione. Quod
 ergo infra dicitur apparuisse primo matri
 magdalene intelligitur inter eos quibus
 uoluit suam renem probare. Quia enim
 uirginem primo omnino apparuit non ut renem
 suam probaret si ut eam de uisu suo letificaret.

Maria dei genitrix et uirgo gratiosa
 omnium desolatorum ad te clamantium
 consolatrix uera per illud magnum gaudium
 quo consolata es quoniam cognouisti filium
 tuum christum in die tertia a mortuis in-
 passibilem resurrexisse sis consolatrix
 anime mee et apud eundem tuum et dei
 natum uirginem in die nouissimo
 quoniam cum anima et corpore ero resurrecturus
 et de singulis meis factis ratione redditu-
 rus me digneris uiuare quod propter dampna-
 tionis finem per te pia mater et uirgo
 ualeam euadere et cum electis dei omnibus
 ad eterna gaudia felicitatis peruenire. Amen.
**Quomodo maria magdalena et alie matres
 et iohannes uenit ad monumentum**

Mppere igitur sabbatum nocte
 te sequente sabbatum nocte
 enim uesperis quod principium
 noctis est significat nocte
 scilicet a pre tota et ideo mutat

genus referens ad sensum non ad nomen
 et ait que scilicet non lucefat. i. lucefcē iāpit
 in p̄ma sabbati. i. p̄ma die post sabbatū
 seu p̄ma die septimane que apud nos do-
 minica dicitur ualde diluculo et mane or-
 to iam sole. i. orto suo iam celū illustitate
 p̄ius non dūm appareret tereis raris ad-
 huc tenebris consistētibz hoc est iam tu-
 bescente aurora et celo ab orientis parte
 ob solis vicinitatem iam albescente auro-
 ra em media est inter tenebras noctis
 et perfectam lucem diei et ideo tanq̄ me-
 diū ab utroq̄ extremo p̄t nominari ma-
 ria magdalena et alie due maie uerūt
 et uenerunt ad monumentum cū un-
 guentis q̄ deuotione. **I**bi sciendū q̄ sicut
 gentiles denominabant dies totius septi-
 mane a nobis deorum suorum sic plane-
 tarum ut a luna diem lune a Marte die
 martis et sic de alijs ita iudei quia dies sab-
 bati apud eos sollempnior habebatur
 sabbatū sic nominabant ab solute p̄-
 reuerentia illius diei et ab eo tanquā
 a digniori omnes alios dies noīabant ita
 q̄ dies immediate sequens sabbatū dice-
 batur p̄ma sabbati. i. p̄ma post sabbatū
 alia secūda sabbati et sic cōter. **E**t
 quia hebrei et greci nobis m̄ualibus
 pro ordinalibus nommbz utūtū idē
 vni apud eos in ordine dierum sigt̄
 p̄mū. **U**nde in gemisi dicitur factū est
 uespere et mane dies unus. i. p̄mus et
 ideo conscriptū ibi subditur secūdis et
 tertijs et sic de alijs. **U**nde lucas dicit
 Una sabbati. i. p̄ma die post sabbatū
 uel p̄ma die septimane. **Q**uia em sabbatū
 apud hebreos non tñ diem p̄ncipalem
 a quo septimana apud eos incipit s̄ eā
 septimanam ex propterea sabbati deno-
 minet ut ibi. **I**eiunio bis in sabbato. in
 ebdomada idē etiam cum dicitur p̄ma uel
 una sabbati p̄t intelligi p̄ma die septi-

ne seu ebdomade que apud nos p̄t do-
 minicam uocatur dominica a qua etiam
 apud nos incipit septimana. **N**obis em ce-
 lebras ueteris sabbati cōuersa et trans-
 lata est in dominicam que ceteris diebus
 celebratior est p̄pter dominice rēms sanctita-
 tem gaudiū et reuerentia. **L**atin uerō seu
 romani et etia modo dies uocant ferias
 diem dominicam uocantes feriā p̄mar
 diem lune secūdam et sic de alijs usq̄ ad
 sabbatū. **E**t uocatur feria a feriare q̄
 est cessare uel a ferendis victimis quia
 omni die feriare. i. a p̄cio cessare et vit-
 timas ferre et offerre debemus. **C**onsules
 ergo iste uenerunt ita mane q̄ adhuc te-
 nebre erant ut dicit iohannes et scaldū
 lucam uenerunt diluculo que est claritas
 media inter noctis tenebras et diem clari-
 tatem quod aurora appellari solet sed
 p̄m martū uenerunt orto iam sole. **E**t potū
 esse ad hāc q̄ ualde mane cum adhuc te-
 nebre essent uenire ceperunt diluculo at
 uenerunt s̄ orto iam sole ad monumentū
 peruenerunt. **E**t nō q̄ non sine miseria
 euan. sic diuersimode locunt̄ de isto ma-
 ne s̄ omnes concordant in hoc q̄ fuit ma-
 ne. **N**am ut patet ex p̄missis istud euan.
 misere p̄cedit secūdum tres status elec-
 torum s̄m tres materias significatos. **P**̄
 em iohannes dicit cum adhuc tenebre
 essent respicit statum incipientiū. **Q**uod
 uero lucas diluculo respicit statum p̄fici-
 tū. s̄ q̄ martus dicit orto iam sole res-
 picit statum p̄fectorem. **D**ebent ergo fi-
 deles querentes xpm quilibz pro statu
 suo mane uenire quod est contra p̄gnos
 debent etiam uenire una sabbatorū per
 quod pau et quies significat sabbatū
 em quies interpretatur quod est cōtra
 discolors et discordes. **D**ebent etiam uenire
 ad monumentum et ibi querere dñm
 monumentum est mens humana q̄itū

ad quemlibet statum Nam cor peccatum
dicitur monumentum ratione luctus q
tunc monumenta fieri solet et peccen-
tium est lugere et flere sup seipos pro-
ficiantia aut cor dicitur monumentum
ratione operis misericordie quod i sepe-
liendo mortuos exercetur et actiuoru
est insistere opibus mie Contemplatio
en uero cor scilicet monumentum dicitur
ratione quietis dicitur enim corpora
in monumentis quiescere et quies magis
ad contemplatiuos nosatur pmereri In
tali ergo monumento pro quolibz statu
recte queritur xpi debent etiam obsta-
cula impedientia remouere que intelli-
gantur per lapidem magnum ad ostiu
monimenti aduolutum et per angelu
ut statim infra patebit reuolutu Nam
in quolibz statu est aliquis lapis ob-
stans ne quis possit intrare ad manna
cordis et exercere actus suo statui com-
petentes lapis obstans penitentibus e
promtas ad malum lapis obstans pro-
ficiantibus est difficultas ad bonu si la-
pis obstans contemplatiuus est materi-
alitas specierum Et iste lapis p quo-
libz statu plimqz remouetur ad solum
desideriu anime pie querentis per gratia
spiritus sancti et felix maria r. ana que
ad sepulchrum xpi uenit uidere p me-
ditator plangere per compassionem un-
gere per deuotionem Inuenitur ergo et
nos easdem sanctas et deuotissimas mu-
lieres ut sicut ille cum aromatibus dmi
toto corde ac desiderio querobant i sepul-
chro quod est apertu mortuorum locus
ita et nos cum mis aromatibus scilicet opi-
mone bonorum operum et odore uirtu-
tum suauitate qz orationu toto affectu
mentis ad deum per sanctu desideriu pro-
fiscamur eo querimus eum non i sepul-
chro sed in celo quo ipm ascendisse credi-

atqz nouimus Unde greg. Sancte mu-
lieres que dmi fuerant secute cu aro-
matibus ad monumentu uenerunt et ei-
quem uiuentem dilexerant etiam mortu-
o fando humanitatis obsecantur Et nos
ergo in eum qui est mortuus credentes
si odore uirtutum referti cum opinione
honorum xpm dmi querim ad mona-
mentum p se illius cum aromatibus
uenim hec greg. **Q**uod si iace monumentu
est corpus dominicum ad quod accedere
nemo debet nisi una sabbati .i. i pace
et quiete pectoris et ualde diluato .i.
cum feruore mane enim significat feruore
querendi del diluato .i. extussis uitio-
tenebris per dulcescentem gratia por-
tans aromata opationis et fame bone
Qui aliter accedit caueat sibi ne iudiu
manducet et bibat unde beda **Q**uod autem
ualde mane mulieres uenerunt ad mo-
numentum iuxta hystorias quidem
magnum querendi et inuendit dmi
feruor caritatis ostenditur iuxta intel-
lectu uero mysticum datur nobis expla
illuminata facie decussis qz uitio-
tenebris ad sacro sanctum domini corpus accede
Nam et sepulchrum illud uenerabile
figurat dominica habet altaris in quo
tremis eius ac sanguis solet misteria
celebrari Aromata aut que mulieres
deserunt odorem uirtutum et orationu
suauitatem quibus altari appropiare
debemus significant hec beda **M**ulier g
que pma uuit ad culpam nunc pma ue-
nit ad ueniam et que pma p fidiu supsit
in paradiso festinat nunc pma fidem sume
de sepulchro et contendit de morte rapere
uicam que de uita rapuit mortem **E**
aut dominus diluato surrexerit huic
consentit auctoritas illa que dicit dmi
quadraginta horis fuisse mortuu et to-
tidem diebus ante ascensionem post in

cetera moratum quia quatuor horis
 pariter et xxxiii diuina noctia et
 vnus dei quod etia consentire uideat
 que matutinas laudes celebrat pro xpi
 rene unde petrus cantor ualde mane
 dicit diluculo Diluculum em est inter te-
 nebras noctis et dei claritatem in qua
 salus humani generis felici uicinate pro-
 uenit in etia declinanda more sol. que
 proxima luce consurgens roseam p mittit
 aurore ut tantus splendore puritatis o-
 culis possit intueri qm tpe dominice
 rems illuxit Et tunc se diluculo lau-
 des xpi tota caneret exemplo sanctuari
 feminarum etia qm genus humani
 exemplo sue rems ammauit qm uitas
 presert et lumen credulitatis infudit.
 Ergo xpc mane et uicino orto solis sur-
 rexit secus aut qui dicit dñm tm xl. bo-
 ris que uisus in sepulchro seculorum pa-
 riter passum et ita tam esset cognatu
 diluculo surrexit Contra vero dicit dñm
 surrexisse media nocte legitur em i libro
 regum tunc sampsonem asportasse por-
 tas gaze usq in supercilium montis Do-
 lucio aut contrarietatis est q in tēpore
 medio inter diluculum et media noctem
 surrexit hec petrus **Q**uam exis mili-
 eres ad monumentum cunctes essent extra
 portam ciuitatis reuocabant ad memo-
 riam afflictiones et penas sui mēti et
 dñm et in omnibus locis in quibus
 contra ipm et per ipm nobilit aliquid
 factum fuerat aliquantū subsistebant
 genuflectentes et osculantes certa ge-
 mitus et suspiria dantes atq dicentes
Hic obuiamus ei cum cruce sup collum
 qm mater eius semimortua facta est
 et hic se uertit ad mulieres hic cruce
 deposuit fatigatus et super isto lapide
 se pax per appodiat **H**ic fuit ubi sic

ardenter et fortiter cum impulerat ut
 uelocius ambularet et cum qm cetero
 coegerunt **H**ic spoliauerunt eum et mi-
 dauerunt et hic eum cruce patibulo af-
 fixerunt **E**t tunc cum magno clamore
 et i iudicatione lacrimarum procedentes
 in facies suas adorauerunt et osculate
 sunt cruce ad huc p̄ioso sanguine dñi au-
 bricata **D**ende surgentes et uersus sepul-
 chrum euntes cū seuis sui fragilitatem
 considerarent et magnitudine lapidis re-
 colerent qui tam magnus fuisse referet
 ut uix a xxi. hoibus moueri posset dice-
 bant aduicem et colloquentes se mutuo
 interrogabant **Q**uis reuoluet nobis la-
 pidem ab ostio monumenti ut scilicet
 possim in illud ingredi **R**i dicerent no
 possamus per nosipos reuolueret quia
 erat magnus ualde **S**i quis talia dice-
 rent non tamē a cepto timore cessabat
 credentes dñmo esse possibile quod hu-
 mane fragilitati uidebatur i possibile
Et respicientes uiderunt reuolutum
 lapidem per angelum qui prebens dno
 sic obsequium uenerat ad manifestandum
 xpi rene iam factam et ipm angelu
 dñm sedentem super lapidem extra
 monumentum monumentu p̄ dia
 scriptura in qua dominus olm iacuit
 multis futuris oculatus s̄ post r̄ne
 angelus magm consiliu scripture diffi-
 cultatem apuit **U**nde secundum beaam
 reuolutio lapidis mystice reuelacionem
 sacramentoru xpi que uelamne littere
 legalis tētibatur m̄smuat lex em in
 lapide scripta fuit et ideo per lapidem
 designatur **E**t secundum eundem uirge-
 lus sedebat super lapidem quo ostium
 monumenti claudebatur ut claustra
 inferorum sua ipm dñm uirtute dēre-
 cisse doceret **A** moraliter hic lapis desig-

penitentie pondus ad quod aspicientes
incipientes ad deum conuerti timere in-
cipiunt ne possint inchoata primis co-
summare ideo dicit in gemiscentes dñs
reueluet nobis lapidem ab ostio monu-
menti. i. a corde a quo xpc affectat sepe-
lieri. **S**i non debent diffidere et recedere
si cum his mulieribus comminus procederent
et uidebunt quantum lapis reuolu-
tum descendet em angelus de celo et gra-
spiritus sancti que lapidem amouebit
quia totum pondus penitentie subleuabit
Ips enim ait Jugum meum suauis est et
onus meum leue scilicet gratia dei. **E**st intro-
eantes ab oriente in monumentum. i. in
clausuram et domitulum rotundam que e-
rat circa sepulchrum uiderunt alium
angelum sedentem a dextris sepulchri
ihesu scola candida coopertum et obstu-
puerunt et p̄e gaudio et ammiratione
tante uisionis. **U**iderunt em iuuenem ip̄o
habitu corporis iuuenilis p̄cedentem
in mortalitatem r̄ms in qua renouat̄
ut aquile iuuentus et nemo senescit
sedentem in dextris. i. ad meridiana
partem loci illius ubi corpus fuerat
positum h̄ quippe in dextris ih̄u erat
Corpus enim domini quod supra
iacens habebat caput ad occidentem
et pedes ad orientem. dextram manu
net̄io habebat ad meridiem et sinis-
tram ad aquilonem. **E**o quoru t̄p̄e
cōsuetudo sperereit p̄pianoru ad h̄at
similitudinem corpora sepeliri defunc-
torum. **U**iderunt inq̄ sedentem in dex-
tris coopertu scola candida. i. alba ca-
dente p̄pter gaudium r̄ms et obstu-
puerunt p̄ ammiratione tante uisionis
In dextris et in albis apparuit quia
dextera perpetuam uitam designat et
candidor uestis plenitudinem sollempnitatis.

us dominus dñs grex. **I**n dextera sedebat
qui in scola candida apparuit quia et
sue et n̄e festiuitatis gaudia n̄t̄auit
Illa em domini r̄ et nos ad inuoluntate
redat̄ et angelorum numeru restau-
ens celestis patrie dampna reparat. **H**ec
grex. **I**n scola candida angelus ap-
paruit ad designandum puertatem
uite quaz post bap̄tm quisq̄ deb̄ obser-
uare. **U**nde et uestis alba in bap̄tismo
traditur in signu gloriose r̄ms ad qua
per bap̄tm peruenitur. **S**ic ergo duo
erant angeli p̄pter testimoniu sufficit
quia more diuini uel tr̄u testam̄
scit omne uerbum. **I**ta quidem terre
motus factus erat domino resurgente
et monumento clauso egressus erat
ihesus ante reuolucione lapidis sc̄it
intravit ad discipulos ianua clausa
si post egressum accedens angelus re-
uoluit lapidem ut sepulchrum uacuu
ostenderet ac r̄surxerisse dñm et egres-
sum eius iam factum indicaret. **N**on em
indignu in r̄ne auxilio angeloru qui
p̄p̄ia uirtute clausura dissipauit. **I**te
coru dñe. **I**ta so. **Q**uibus gratia igitur
uocant angelus et leuauit lapidem p̄
r̄nem p̄pter mulieres. **I**ps em uiderunt
eum in sepulchro. **E**t igitur credunt qm̄
surxerit uident sepulchrum corpore ua-
cui p̄pter hoc utiq̄ absculit lapidem
Unde et b̄d̄i angelus reuoluit lapidem
non ut egressuro domino ianua p̄d̄et
si ut egressus iam facti hominibus in-
dicat̄ p̄saret. **Q**ui em mortalis
ad h̄at clauso uterq̄ms uero potuit
nascendo mundum intrare ip̄e iam
factus in mortalis clauso licet sepulch̄
potuit resurgendo exire de mundo
Hec b̄d̄i. **H**oc t̄m̄e alit̄ et alit̄ fuit
quia in r̄ne habuit corpus glorio-

Sum cui aliud non resistit sed cuius de
 utero miraculosus fuit. ubi nota qd au-
 diu monacho sancti laurentii romae eo
 mirros admiranti quomodo xps clauso
 sepulchro exire potuerit angulus quo
 cinctus erat insolitus dilapsus est et
 vox in aere facta est. Sic potuit xps clau-
 so prodire sepulchro. Igitur ut dicit greg.
 mulieres angelos uident que cum ar-
 tibus uenerunt quia ille mentes sup-
 nos aures aspiciunt que cum uirtutibus
 eibus ad deum per sancta desideria pro-
 ficiuntur. Et describitur angelus asp-
 tu fulgureo et uestitu candido ut aspec-
 tu malos terreat et uestitu bonos mil-
 ceat ad credendum xpi rēnem. Timor
 em et amor debent inclinare ad cre-
 dendum. Erat em aspectus eius sicut
 fulgur quia facies eius uidebatur igne-
 a ad incutiendam terrorem custodibus
 uestimenta eius sicut mo ad dandum conso-
 lationem mulieribus. fulgur em terrorem
 timoris denotat candido uero ueste gau-
 diū dōne rēne denūciat. Unde uisus ecclie
 habet ut eo ipse in etia in albis pfallat
 et consuetudo est palestins dies festos ce-
 lebrantibus ut alba uestimenta induat
 ppter quod subditur. Vere timore autē
 et fulgore uultus eius exterriti sunt cu-
 stodes et stupefacti ad instar mortuorum
 iacentes. Ecce quomodo malos terreat et
 eis ducus fuit ubi uabamus. Timoris
 anxietae sunt exterriti qui amoris fi-
 diaa non habebant et facti sunt uelud
 mortui qui rēne ueritatem credere no-
 luerunt. Et scierant. Custodiebat enim
 crudelitatis scadio non pietatis obsequio
 stare aut non potest quem consuetudine de-
 statum impellit reatus. Sic nō qd in hoc
 cognoscatur bonus angelus a malo. Na
 bonus angelus in principio terreat et

suo fulgore in medio confortat ex sua al-
 locutione in fine letificat ex imissa consola-
 tione. Et alius aut angelus eouerso in p-
 capio terreat ex sua horribili uoce in med-
 o decipit ex fallaci pmissione et in fine co-
 tristat ex subsequente deceptione. Et ipse
 dñs angelus mulierum trepidationem et
 affectibus dixit eis. Nolite timere uos at-
 si sim greg. aperte dicit. Daucaut illi q
 non amant aduentum supernoz cuium
 pertimescunt qui carnalibus desideriis
 preffi ad eoru societatem pertingē despe-
 rant. Vos aut cur pertimescatis qui suos
 eius que queritis et uos cotines uidetis.
 Ecce quomodo bonos mulcet et eis blandus
 exultat. In quo eiaz ostenditur quia dñs ille
 xps qui est angelus magni consili dñs
 in ultima et finali rēne apparebit et ter-
 bilis reprobis quibus dicit. ite maledicti
 in regnum etū et blandus iustis quibus
 dicit. Venite benedicti patris mei pteri-
 pite regni. Sic moralit p latus bonus
 qui angelus dñm exatui est. obfria-
 tos terreat et penitentes demulcet. Sic u-
 denotantur due conditiones que debent
 esse in angelo sacerdote et plato et pdica-
 tore quia debet pmo uenemū pti p terro-
 rem eximere et secundo per honeste co-
 rier facioms amorem bonos allicere. Et
 subiungit. Sci em quia ihm saluatore
 qui crucifixus est queritis in sepulchro si-
 cut mortui. Qui crucifixus est addit
 ad differētiā alioz qui etia noie ihm
 uocabantur. Item additur ad bñficiū pas-
 sions comemoratoz. Unde aplos. Recog-
 tate eum qui talem rē. Item additur
 ad comemoratoz mulierum que et ihm
 et crucifixum querebant. Multi em ihm
 querunt. i. saluam si non crucifixū quia
 non per crucem cū tū illa non nisi i ista
 tuentur. Unde. Criso. multa libenter

querunt purpurati et pauci querunt
 cum crucifixum uel flagellatum si aliqui in-
 uentur purpuratus primo queri debet
 flagellatus Marcus addit nazarenum
 et sic tangit nomen ac patriam et iudaeos
 Et subdit angelus Non est hic sed p[ro]p[ri]a
 carnis et corporis qui usque deest per p[re]-
 sencia diuinitatis et manifestatis Surrexerit
 enim per humanitatem que nullum casum
 patitur in diuinitate Et addit sicut dixit
 ut reduceret ad memoriam uerba xpi dicta
 ante passionem suam ut sit magis crede-
 rent r[ati]onem enim iam factam In possibile
 est enim non fieri quod ipse dixit Si dicit
 Et si michi non creditis memorate uer-
 borum eius **Deinde ostendit eis locum di-**
cens Venite et uideite locum sepulchri
ubi positus erat dominus hoc est corpus
dominicum unde et ipse Corpus domini
dominus dicit deitas enim nunquam separata fuit
a corpore etiam mortuo ac si dicit angelo
uultus certificari de eius r[ati]one sicut locus
ubi posuerunt eum Si uerbis meis non
creditis visu et uacuo sepulchro credatis
propter hoc enim et lapidem reuoluerat ut
locum ostenderet unde cum per omnia
saecula a fidelibus dicatur surrexit dominus
de sepulchro qui pro nobis pependit in
ligno **Soli canonici ecclesie r[ati]o dominice**
sp[irit]uali gaudent p[ro]p[ri]a dicens et ad
oculum demonstrato facientes Surrexerit
dominus de hoc sepulchro **Similiter in euang[el]io**
pascuali ad dicit surrexit non est hic **En-**
atomus qui legit euang[el]ium dicit de-
monstrat dominicam sepulchuram **Et sub-**
uiguit **Et sic festinanter dicit discipulis**
eius conter et petro sp[irit]uali quia surrexerit
et p[re]cedet uos in galileam sicut dixit
uobis ante passionem et ideo sequimini
eum ibidem **Si dicit non concessum est**
uobis hoc gaudium occulto cordis tene

sunt immiter amantibus pandere Non de
 amatoribus mundi sed discipulis xpi De
 tuncam uero greci non sunt discipuli qui
 cum eo pascha non faciunt non sunt disci-
 puli qui retro aspiciunt quos curiositas
 uite detinet illecebra carpit et s[er]pente re-
 trahunt scandalorum **ibi cum uidebitis**
in p[ro]xima regione et p[ro]ximo t[em]p[or]e in
galileam p[ro]cessit ut ubi fuit in t[em]p[or]e splen-
ditis gratie ibi esset in t[em]p[or]e splendoris glo-
rie **Doluit etiam dominus speculiter**
in galilea apparere ut ueritas r[ati]o p[ro]-
baretur quia ibi plura miracula e[ra]nt op[er]a
et amplius conuersatus et ideo melius
conuenit **Et uoluerit ergo dicit ab an-**
gelo ut nuntiarent ap[osto]lis uitam in i[er]u[s]al[em]
quia suadente dyabolo mors nuntiata
fuit ad eum per mulierem **Et sicut fuit p[ro]-**
gressus in p[ri]ma temptatione mortis a
dyabolo in mulierem et a muliere in uirum
sic in p[ri]ma amicatione uite fieret p[ro]-
gressus ab angelo in mulierem et a mu-
liere in uirum **Dicitur autem sp[irit]uali et p[er]-**
tum p[ro]pter p[ri]ncipalitate[m] m[er]iti discipulos
tum ne desperaret de reuoluatione p[ro]-
magnum mem[or]iam peccati apostasie tum
ne ad p[ri]ncipalitate[m] domini quem negauerat
et ad discipulos uenire temptaret quia
ut ait i[er]o[so]l[imitanus] se indignum iudicabat disci-
pulatu[m] dum ter negauerat m[est]rum unde
et greci **Si h[ic] angelus nuntiatur non**
exp[er]imeret qui m[est]rum negauerat uel
re inter discipulos non auderet **Doc[er]e**
enim ex no[m]i[n]e ne desperaret ex negatione
Et s[ecundu]m aug[ustinu]m et i[er]o[so]l[imitanus] p[er]tina p[er]tina no[n] nocet
quod non placent **Et uideamus autem s[ecundu]m**
aug[ustinu]m aut ab angelo et a domino dictu[m]
est quod p[re]cedet eos in galileam t[em]p[or]e hoc sit
post multa completum et t[em]p[or]e sit ma-
data ut aut hoc solum aut hoc p[ri]mu[m] ex
pectaret fieri debuisse **Et soluit s[ecundu]m**

eundem augustini q̄ hoc p̄betur et sig-
 ficative est accipiendam Galilea n̄q̄
 interpretatur uel transferrato uel eue-
 latio. In galilea uero s̄m transferrato
 significatio intelligenda occurrit q̄
 de ip̄o isrl transferratur exiit ad
 gentes que aplis p̄dicantibus n̄ credent
 nisi ip̄e dñs eis uiam in cordibus homi-
 nū p̄ueniens p̄pararet. Et hoc m̄telle p̄ce-
 det uos in galilea. Ibi eū uidebitis. Ibi
 membra corporis eius quod est etia
 in his qui uos susceperunt in uentris
 Occidit illud autē q̄ galilea interpretā
 reuelatio non uia in forma seculi intelli-
 genda est s̄m illa in qua equalis est patri
 quia p̄misit dilectoribus suis et illis
 nos p̄cessit. Unde ad nos ueniens n̄ re-
 cessit et quo nos p̄cedens n̄ deseruit.
 Illa erit reuelatio t̄nq̄ uera galilea
 cū similes ei erim⁹. Ibi eū uidebitis sicuti
 est. Ipa erit etia beatorū t̄nsmigratio ex i-
 seculo in illa et̄nitate si eius p̄cepta sic
 amplectamur ut ad eius doctrinā segre-
 gari meream⁹. Et s̄m greg⁹. Quia galilea
 t̄nsmigratio facta interpretat̄ r̄ce i ga-
 lilea dñs uidebitis n̄citat̄ siue quia ip̄e
 de corruptioe ad incorruptioē de mortali-
 tate ad immortalitatem transit siue quia illi ad
 speciem eius contemplantur p̄uenire mere-
 bunt qui n̄o t̄nsmigrat̄ de uitis ad uitates
 de amore mundi ad amorem dei declinat̄es
 a malo et facientes bonū querentes et sa-
 pientes non t̄rena s̄ celestia. Cum autē dicit̄
 ibi cum uidebitis s̄m zero. breuis est s̄ma
 in syllabis s̄ i ges in q̄nitate p̄missio. Ibi
 est gaudiū n̄re fons et salus et̄ne. V̄t̄o p̄-
 p̄ata. Ibi congregat̄ dispersos et sanantur
 cōtrita corde. Ibi m̄q̄ eū uidebitis s̄ n̄o sicut
 uidistis h̄c zero. **U**terque uero fraudate
 spe sua quia corpus dñm i uere spera-
 bant non attendentes ad uerba angeli q̄
 audierant t̄dicente eo in solita app̄atione

angeloru et tremantes quia n̄o i uenerit
 dñm redire ad discipulos dicentes corp⁹
 dñm esse sublatum. N̄citat̄ discipulis
 ut aut secum querebant aut seculi dolerent.
 De angelo quidem et eius uerbis quibus
 dñm r̄surrexisse audierant nichil eis au-
 erunt hoc solum n̄citant̄ eisdem s̄ dñm
 i monumento n̄o esse. Et uisa sunt eis uerba
 ista sicut deliramenta. I. q̄ fantastica et
 non uera s̄ q̄ dñm surrexisset a mor-
 tuo et ideo non credebant illis q̄ res no-
 ua erat et contra consuetudinē q̄ mortui
 resurgunt. Unde ait theoph⁹ est n̄l̄it̄ in-
 credibile mortalibus r̄ms miraculum.
Uterque autē et iohannes hoc audientes
 tollit moras et accurrerunt ad monumentū
 eo desiderio uideñdū factum quia r̄ms
 marie i gestus non nouit moras. Ipsi d̄o
 p̄cedit accurrerunt quia p̄ cetis xpm ama-
 bant et sicut familiares i uicem se tenebat
 p̄pter quod in pluribus locis legit̄ s̄mul
 conuenerunt. Et iohannes citius p̄currit
 petro quia erat nimis et agtilior illo n̄o
 tamen int̄iuit p̄pter petri euentū quia
 exoptauit quia ip̄o senior et m̄t̄ aplos
 p̄ntipalior erat. Conspice m̄t̄ b̄n ip̄os
 Currunt ip̄i currunt magdalena et eius
 socii post eos om̄s t̄ru ad querendū dñm
 suū cor suū et aia sua. Currunt multū
 fidelit̄ multū q̄ feruent̄ multū anxiē et
 multū studiosē. Curere et tu post eos
 siue potius ad eis ut cum eis consolari
 merearis. **U**terque autē p̄uenit ad moni-
 mentum respicientes in ip̄o per ceteri⁹
 ostiū intrauerunt p̄mo petrus deinde
 iohannes. Et quidem s̄m l̄ram iohannes
 qui p̄mo p̄uenit non int̄iuit p̄pter euentū
 petri aut p̄mū ingressum suabat sed
 inspicere s̄m greg⁹. **U**ter iohanne s̄ma-
 goga per petri etia designat̄. **U**ter
 s̄magoga p̄or ad monumentū s̄ m̄m
 me intruat. quia et si p̄mo scripte

sacramenta cogitavit tamen ad fidem pas-
 sionis donec intrare distulit. De caetero po-
 teior etiam gentium metuit et monuit.
 quia vpm ihm et cogitavit carne mortu-
 um et viventem creditur deum. **Or p**
 petrum intravit et johannes quia in
 fine mundi ad redemptoris fidem eam
 uida colligetur. **Et** metuentes no tuc
 nerunt corpus si viderunt sola s. sine
 corpore lmbreanna quibus corpus
 fuerat iuolutum posita i. bn disposita
 et plicata et sudarii capitis no cu lmb-
 reambus posita s. manifeste et con-
 fise si separatim iuoluta i. bene plicatu
 in vni locu ac si ex industria set fem
 quod totu factu est ad ostendendum xpi
 rēnem iuz factaz et q corpus no fuerat
 sublatu et crediderunt veru esse quod
 mulieres dixerant s. vpi corpus de mo-
 numeto sublatu esse non aut surrexisse
 no dum em sciebant scripturas de vpi
 rēne loquentes quia non dum erat eis
 apertus sensus ut intelligerent illas. **Et**
 recesserunt stupefacti et apud se mira-
 tes euentu rei qualiter sola lmbreanna
 delicta fuerit sine corpore puncto uel
 qntaz oportunitatem fur habuissit ut
 hoc seriatim i uoluta dimittens pntab
 militibus corpus auferret no cogita-
 tes de vpi rēne nec intelligentes no
 esse sublatum quia simul fuisset lmbre-
 anna asportata et maxime quia ppe-
 ratorz erant fortiter corpori adhaerentia
 et ideo per hoc q sic pām relictu et dis-
 positi fuerant manifeste apparebat q
 resurrexerat. **De** paco em lmbreann-
 ni a corpore domini et defectio coz
 in sepulchro signu fuit donec rēnis no
 in ppositiois vnde Criso. Considerant
 lmbreanna posita et sudarii separatim
 i uolutu in vni locum quod erat rēnis
 signu. Neqz em si transposuisset quida
 hoc fecissent corpus denudantes neqz

si furati essent huius rei solliciti fuisset
 ut leuarent sudarium et iuoluerent et po-
 nerent in vni locu seorsum a lmbrean-
 nibus si simpli ut se habebat suscep-
 sent utiqz corpus. **De** hoc em et jo-
 hannes ait qm cu mirra sepultus est
 mlti que cogitavit lmbreanna cor-
 poru ut no decipiantur ab his qui dicit
 cum fucto sublatu esse. **Quid** aut est
 seorsum lmbreanna iacere et sudarii
 seorsum iuolutum ut distas qm non
 erat festinatu hoc res s. seorsum qdaz
 illa seorsum vco hoc et iuoluta esse.
Non em ita insensatus est qui furaret
 ut circa rem superflua tm sudarii con-
 sumeret hoc Criso. **De** moralit moumēti
 in quo sunt lmbreanna sola p. dicit
 claustralis in quo est uestis religiosa
 coctus tm sine bitu interiori. **Vnde** legi
 in libro regu. **Qu** vemsent qui quere-
 bant dauid i ventum esse simlacu sup
 lectu eius hoc est tunc ioseph i ventu
 sine ipso hoc est uestis ouina sub qua latet
 mens lupina. **Hoc** s. m. greg. diuine
 dispensationis magnitudo pensanda
 est q discipuloz a corda et accenduntur
 ut querant et differunt ne iuemant
 quatin infirmitas aum ipo suo mero-
 re cruciata purgator ad iuemendum
 fiat et tanto validius teneat qnto tard-
 us movent quod querebat. **Compare**
 igitur ipis discipulis et mulieribus q
 in afflictione magna sunt. **Querunt**
 dnm suu et no iuemunt et nesciunt ubi
 amplius eu quere debeant. **Igne** dolent-
 tes et flentes discipuli et non audentes
 diu manere iuxta sepulchrum ppter
 metum iudeorum abierunt ad semet-
 ipos i. ad hospicia sua et illuc ubi habi-
 tabant et prius latitabant et vnde ad
 moumētū concurrerant nichil certi
 scientes de domini rēne. **De** carne vco ibi
 dem i manserunt. **Et** dum mente co-

fecerunt et stupefacte essent de hoc quod
 viderant quia et lapidem tam immense
 magnitudinis reuolutu stupebant et
 corpus tam eximie uenerationis non
 inuentum dolerant respicientes in monu-
 menti viderunt duos viros et duos an-
 gelos in specie virorum stantes circa illas
 muestabus albis ad designatum gaudium
 dicit vobis Angeli non solum uerbo sed etiam
 fulgenti habitu gloriarum amittant et uir-
 phantis apparitiones enim angelorum
 sunt ad instructos hominum et solent per
 illum modum apparere qui cooperat
 rei de qua debent instrui candor aut
 uestis splendorem denunciat sollempnitatis
 et ideo in albis apparuerunt uestibus
 ad denotandum gaudium dicit vobis appa-
 ruerunt autem duo ad sollempnitas denun-
 tiandum christi reuocem quia sollempnitas
 denunciat per duos quod per unum ubi
 beda Quomodo autem posito in sepulchro
 corpori saluatoris angeli assistisse legi-
 tur ita etiam celebrandis eiusdem facta-
 tissimae corporis misteris tempore officiorum
 assistere sunt credendum monente apostolo mu-
 lieres habere uelamen propter angelos etiam
¶ Quia mulieres timentes et visio an-
 gelorum insoluta et declinaret vultus
 in terram ex uerecundia dixerunt angeli ad
 illas consolando eas benigne et instruendo
 de christi reuocem Quid queritis uiuentem
 et iam resuscitatum et mortuum cum di-
 cerent Nolite autem mortuus hoc est inmo-
 numento qui locus est proprie mortuorum
 querere eum qui ad vitam iam resurrexerat
 a mortuis Veruntamen multi querunt
 uiuentem cum mortuis ut illi qui licet
 sint boni tamen libenter conuersantur
 cum malis quibus potest dici illud Omne
 ut mortui sepeliant mortuos suos et
 subiungunt non est hic salus in sepul-

chro presentia corporis qui tunc in seipso
 est presentia deitatis si fuerit in se propria
 diuinitate et addunt dicti sui confirmatione
 dicentes Recordamini qualiter locutus est
 vobis qui verus est et non fallit cum adhuc
 in galilea esset dicens Quia oportet fi-
 lium hominis tradi in manus peccatorum et cru-
 cifigi et tertia die resurgere **¶** Accent
 diu ante predicta hec omnia et ideo non
 mirum si modo auditis esse facta suber-
 verborum recordari ut predictae euentus fu-
 turi confirmetur in fide iam facta **¶** Quia
 vero ut dictum est mulieres visis angelis
 timentes declinauerunt vultus in terram
 in facie cum celestibus misteris appropinquamus
 eximio misterum harum vultum in terram de-
 clinare debemus nos terram et puluerem
 esse recolentes unde beda et nos ergo ex
 deuotam deo feminarum quoties etiam
 in terram et misteris celestibus appropinquamus
 siue propter angelice presentie uirtutis siue pro
 reuerentiarum sacre oblationis cum omni humil-
 tate et timore ingredi debemus **¶** Ad aspectum
 quippe angelorum vultu declinamus in ter-
 ram cum supernorum ciuium que sunt gaudia
 eterna contemplant nos emere esse
 terram quod recolimus sicut beatus abraham
 loquitur inquit ad dominum meum cum sim puluis
 et cinis et nondum quod sancte mulieres
 assistentibus sibi angelis non in terram cecidi-
 disse sed vultum dicunt in terram declinasse
 unde mos obtinuit ecclesiasticus ut in
 memoriam dominice uel in me ipse resur-
 rectionis et omnibus diebus dominicis et
 toto quinquagesimo tempore non flexis genibus
 sed declinatis vultibus in terram oremus
 hec beda Ille autem mulieres nec tunc atte-
 derunt ad uerba angelorum nec aliquam
 consolationem receperunt de visione
 eorum quia non querebant angelos sed
 dominum angelorum homo ille die marie

scilicet Jacobi et salome conterrita et qui
abscripte eorum fugerunt de monu-
mento et elongauerunt se inde aliquantu-
lum et sedebant dolenter quia tremor
et pavor et super eas inuaserat propter
visum angelorum et custodum et nem-
pe de custodibus quos dixerunt nec etiam
angelis loquentibus responderunt unde
augustinus. intelligat iporum angelorum nem-
pe causas fuisse aliquid dicere et respondere
ad ea que ab illis audierant aut certe
custodibus quos iacentes uiderunt. **Oratio**

Domine ihesu xpe uirga proles
summi dei qui dilectis tuis deside-
riū te querendi tradisti sicut magis acci-
derentur effectum tuemendi distulisti
eos quod in galilea te visuros per angelum
certificare uoluisti da mihi misere ar-
dentem te querere et gaudentem tuemere
ut de uicijs ad uirtutes de amore mu-
di ad amorem tuum transire meam
post hanc uitam ex isto seculo in illam
eternitatem transire te quod deum deorum
in syon et in galilea uera tui elias tuus
gratia tua largiente tuo uideri. **Amen**

Quomodo dñs apparuit marie magd.

Maria uero amari-
tudine plena estuans
amore et nesciens quid
aliud debet facere quia
sine magistro non poterat

uiuere nec ibi eum tuemebat et ibi eum
quereret ignorabat scabat ex seruire
et constantia quia uis amoris nec se-
dere nec iacere sinebat ad monumentum
foris et ab extra scilicet in horto ante domu-
culam in qua erat sepulchrum plorans
et lamentans dominum suum. Tanto enim tor-
dis ferebatur incendio tanta pietatis
afficebatur dulcedine tam ualidis tra-
hebatur uinculis caritatis ut femine

infirmis oblita nec tenebrarum ca-
ligine nec persecutorum iniquitate re-
traheretur a sepulchri uisitatione.
quoniam potius foris stans et lacrimis mo-
numenti irrigans. recedentibus disci-
pulis non recedebat pro eo quod diuine
dilcois igne succensa et tam in ualestate
urebatur desiderio et in patiente vul-
nerabatur amore ut nihil ei sciret
nisi flere possit quod illud prophetarum uo-
catur eructare fuerunt mihi lacrimae
mee panes die ac nocte dum dicitur
mihi cotidie ubi est deus tuus. **¶** **¶** **¶**
augustinus. feruentior et deuotior erat ad
opum alius mulieribus et inuicem ar-
dor amoris eam sollicitabat. Maria
enim quidem uoluit flendo obtinuit flen-
do obtinuit ueniam peccatorum. flendo
obtinuit fratris resuscitacionem de faucibus
inferorum. flendo obtinuit consolacionem
de rene. lacrimas ergo fudit copulacionis
compassionis et deuotionis. **¶** **¶** **¶**
Quia in te pensandum est huius mu-
lieris mentem quoniam uis amoris acci-
derat que a monumento domini etiam
discipulis recedentibus non recedebat
unde contigit ut cum sola tunc uideret quod
remansit ut quieret quia uirtus boni
operis perseverancia est ubi et augustinus. **¶** **¶** **¶**
enim recedentibus in firmorem se uenit in eo-
dem loco fortior figebat affectus et oculi
qui dominum quesierant et non inuenierant
lacrimis iam uacabant amplius dolentes
quod fuerat ablatum de monumento quod
fuerat occisus in ligno quoniam magistri tantum
tunc eis uita subtracta fuerat nec me-
moriam remanebat. Tenebat itaque ad
monumentum uiam dolor iste mulierem
unde etiam oritur. **¶** **¶** **¶**
dudum fratres ma-
ria ad monumentum foris stantem du-
dum maria plorantem amor facie =